

*Вишиванка як
унікальний код
твого краю.*

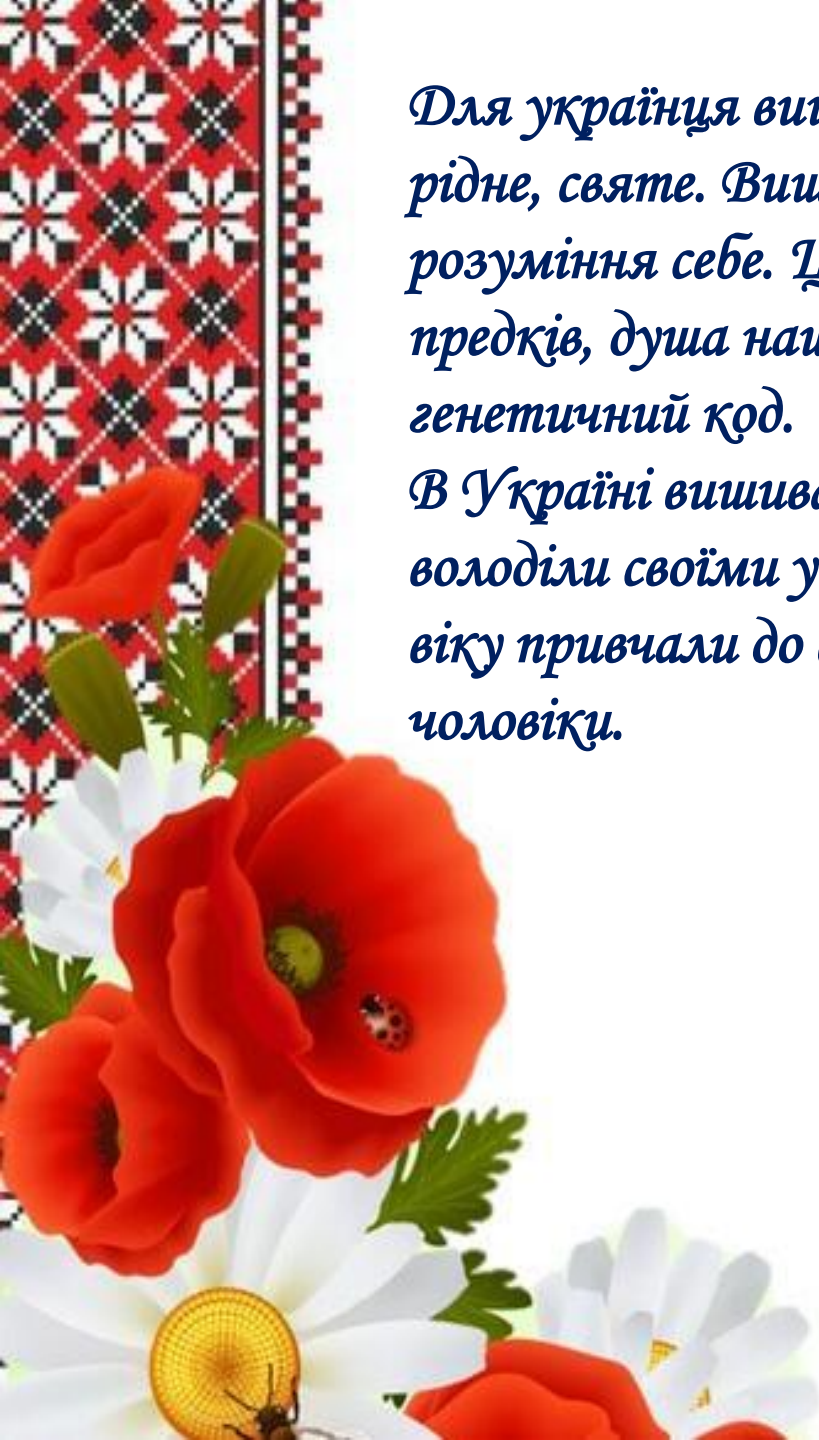

Від Луганська до Львова – особливості вишиванок кожного регіону

БУКОВИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ЖИТОМИРЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ЛУГАНЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ПРИДНІПРОВ'Я www.Coffee-Expert.com.ua	ХЕРСОНЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua
ВІННИЧИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ЗАКАРПАТТЯ www.Coffee-Expert.com.ua	ЛЬВІВЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	РІВНЕНЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ХМЕЛЬНИЧЧИНА www.Coffee-Expert.com.ua
ВОЛИНЬ www.Coffee-Expert.com.ua	ЗАПОРІЖЖЯ www.Coffee-Expert.com.ua	МИКОЛАЇВЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	СУМЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ЧЕРКАЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua
ГУЦУЛЬЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	КИЇВЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ОДЕЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ТЕРНОПІЛЬЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ЧЕРНІГІВЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua
ДОНЕЧЧИНА www.Coffee-Expert.com.ua	КІРОВОГРАДЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ПОЛТАВЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	ХАРКІВЩИНА www.Coffee-Expert.com.ua	КРИМ www.Coffee-Expert.com.ua

Для українця вишиванка – не просто одяг. Це щось дуже особливе: особисте, рідне, святе. Вишивка – як символ, який зберігає його коріння, ідентичність, розуміння себе. Це наша історія: міфологія, релігія, давнє мистецтво наших предків, душа нашого народу. Та більше того, у вишивці зашифровано наш генетичний код.

В Україні вишивати вміли у всіх регіонах. Кожна область, інколи навіть село володіли своїми унікальними техніками вишивання. Дівчаток із наймолодшого віку привчали до вишивання. У деяких областях це ремесло любили навіть чоловіки.

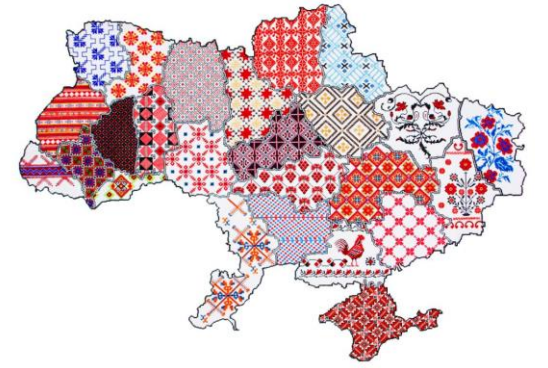

Вишиванки здавна носили чоловіки, жінки і діти. Кріпаки і пани, міщани і селяни. Одягали їх у свята та на щодень. За вишиванкою можна було визначити статус та походження власника. Найдавнішими матеріалами, з яких українці виготовляли для себе вишиванки, були тканини з овечої вовни, льону та конопель.

Наші бабусі досі пам'ятають багато секретів давнього ремесла. Наприклад, фарбували нитки для вишивання колись лише природними барвниками. Брали те, що було під рукою: кору, коріння, листя і квіти. Цікаво, що для закріплення кольору нитки запікали у житньому тісті – так вони не втрачали забарвлення протягом десятиліть. Дивовижно, та українським майстриням відомо близько 250 видів вишивальних швів, які базуються на 20 техніках.

Проаналізувавши старовинні та сучасніші зразки вишивок, можна умовно скласти своєрідний атлас регіонів України за типовими для них візерунками, орнаментами і символами, техніками і кольорами. І хоч чітких меж використання певної техніки вишивки ніколи не було (бо люди, спілкуючись, передавали, навчали одне-одного особливостей ремесла свого краю) та все ж спробуємо виокремити ті головні риси, які відрізняли кожну область від іншої.

Харківська область

Багатобарвну сорочку цього регіону вишивали товстою ниткою, завдяки чому орнамент набуває рельєфності. Особливістю вишиванок є поліхромні візерунки, виконані напівхрестиком або хрестиком. Конкретної гами кольорів чи притаманного лише цьому регіону візерунку годі й шукати.

Волинська область. Тут вишиванкам притаманні чіткі, геометричні візерунки. Такі композиції виглядають просто, але вишукано. На біло-сірому полотні вишивають червоною ниткою. На півдні області надають перевагу рослинним мотивам.

Львівська область. У цьому регіоні люблять поєднувати одразу по кілька різних візерунків. На білому полотні розливаються геометричні орнаменти, які творять невимушений легкий вигляд одягу. Аби вишиті елементи виділялись та ставали об'ємними – між візерунками залишають чисте полотно.

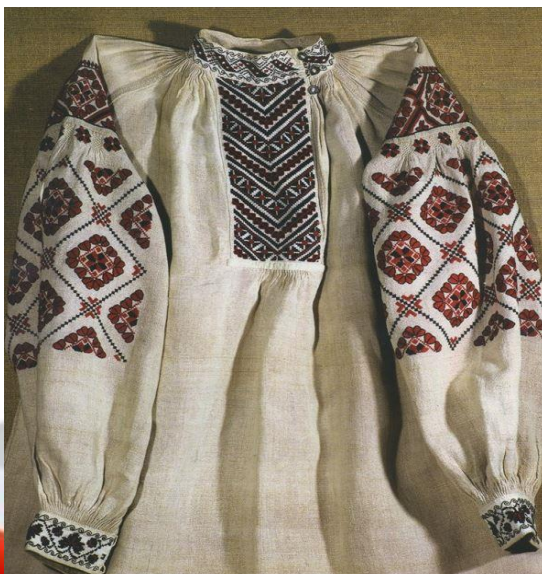
***Закарпатська область.** Тут українці не обмежували себе у виборі кольорів, та найпоширенішими все ж були червона та чорна барви. А вишивали зигзагоподібної форми так звані "каракулі", або ж кривулі. Сорочку цього регіону можна зустріти як багатоколірну, так і вишиту лише білими нитками.*

***Івано-Франківська область.** Вишивка цього регіону вважається найбагатшою в оздобленні та виконанні. Кольорову гаму застосовують різну, так як і орнаменти*

Рівенська область

У вишивці домінували прості геометричні візерунки червоного кольору з добавкою синього. Жіночі сорочки часто вишиваються тільки червоною заповнювочю та дуже простим орнаментом. Червоною ниткою на білому-сірому тлі льняної тканини. Характерні вишивальні техніки занизування, верхоплут, настилування.

***Житомирська область.** Для вишивки цього регіону були характерні дрібний хрестик та "занизування" – так вишивають на Житомирщині. Червоний з чорним або синім кольором повністю вкривають рукав сорочки. Найпоширенішим мотивом є розетка та ритмічний повтор простого візерунка – ламаних ліній, восьмикутних зірок, ромбів та іншого.*

Хмельницька область

В орнаментах подільських вишивок переважає один колір — чорний з великим або меншим укрощенням червоного, синього, жовтого або зеленого. Найпоширеніші одноколірні (червоні і чорні) вишиванки, рідше — дво — і триколірні. Для Хмельниччини характерною була техніка вирізування. Геометричний орнамент із простих прямих, скісних, ламаних, зубчатих ліній. Строго геометрична низь.

Вінницька область. Вишиванки мали багату кольорову гаму. На кожній сорочці можна побачити у візерунках певний домінуючий колір. Тут майстерно поєднували ледь не всі техніки та стилі відображення елементів: низь, хрестик, вишивка розписом, настилання, вирізування, різноманітні види мережок. Контурними швами обрамляли та з'єднували окремі орнаменти на сорочці.

Тернопільська область. Сорочки вирізняються виразним рельєфним візерунком. Орнаменти вишивали бавовняними нитками згущеними стібками. Кольоровими бавовняними нитками обводили певні візерунки уздовж усього рукава сорочки. Особливо відомими є вишиванки з міста Борщів. Вони вирізняються густо вишитими рукавами, які зазвичай вишиті чорним кольором. Пут його пов'язують з чорними сторінками історії краю – на нього часто нападали турки та татари.

Чернівецька область. Вишиванка має пишно вишиті рукави з характерними косими смугами. Також використовували техніку гладі, дрібного хрестика та крученого шва. Орнаменти наносили переважно чорними та бордовими нитками, які добре виділялись на тлі барвистого вбрання. Дехто вишивав шовковими нитками. Для оздоблення брали бісер, срібні і золоті нитки, вовну, шовк та блискітки.

Київська область. На Київщині вишивали геометричні візерунки рослин у білих, коралово-червоних або ж чорних барвах. Перевагу надавали білому з вкрапленнями зеленого та червоного. На вишиванках красувались стилізовані грона винограду, хміль, ромби тощо. Для вишивки певний період використовували і сині кручені бавовняні нитки "заполоч". Та з часом їх замінили чорними, оскільки сині швидко линяли.

Черкаська область Черкащина – це дуже красива витончена вишивка, яка потребувала неабиякого вміння та великих затрат часу. Дрібні стібки утворювали складний переважно геометричний візерунок. Відмінним від решти регіонів тут було горизонтальне розміщення узорних ліній на рукавах жіночих сорочок. Свою особливу вишивку мало відоме село Суботів. Тут любили золотисті відтінки: від жовтого до вишневого. У південних районах Чернігівщини вишивали основним білим із дрібним вкрапленням червоного та чорного кольорів.

Запорізька область. Сорочку виконували у червоно-чорних тонах, з домінантою червоного. Візерунки були прості – великі та геометричні. Здебільшого на вишиванках містились рослинні мотиви – квіти, калина тощо.

Кіровоградська область. Вишиванка Кіровоградщини має дуже реалістичні орнаменти: якщо вишивали гроно винограду, то був присутній навіть блиск виноградин та тонесенькі вусики. Червоний та чорний кольори полюбляли і тут.

*Дніпропетровська область. Манжети
рукавів та виріз горловини вишивали
кольоровими нитками та чорним плісом.
У чоловічій вишитій сорочці
переважали червоний та чорний кольори.*

Херсонська область

Вишивкам Херсонщини притаманний рослинно-квітковий орнамент. Він почав з'являтися на жіночих та чоловічих сорочках ще з середини ХІХ століття. Одна з найпоширеніших ідеограм – “Світове дерево”, це образ прародительки – Матері-Землі. Частими були також символічні зображення тварин: зозулі, півня, коня та оленя. Старовинні херсонські сорочки часто вишивали чорними нитками. Побутувала на Херсонщині й вишивка білим по білому.

Миколаївська область. Сорочки різного крою мали різноманітні горловини – з вузьким або широким коміром-стійкою, з викінченням стійки призбираною шлярочкою, з викладеним комірцем та інші. Своєрідність вишиванкам надавав чотирикутний виріз навколо шиї та рукави, який шили прямими з вільним викінченням, без зборок у зап'ясті. Барви – червона, чорна та іноді сіра, сіро-блакитна.

Одеська область На одеську вишивку мали вплив східноподільський, молдовський та румунський способи декорування. Поширеними тут були чорні геометричні мотиви. Уставкова вишивка у вигляді композицій з 2 чи 3 рядів, доповнених жовтими або червоними смугами. Часто використовувались мотиви церковної корони, хреста та двоголового орла. Одеська вишиванка кольорова. Загалом багатство барв українських сорочок збільшується з півночі на південь.

Чернігівська область. У регіоні вишивали дуже дрібними стібками, що додавало вишиванці надзвичайного вигляду. Візерунок виконували білими нитками з кольоровими елементами, орнамент мав рослинний або ж абстрактний вигляд. Тут також традиційною є і вишиванка з бісером.

Полтавська область. Сорочка була вишита зазвичай білими нитками у техніці гладі. Дуже рідко вишивали сірими або ж червоними нитками. Візерунки обшивали чорними або ж кольоровими смугами.

Сумська область Жіночі сорочки-вишиванки Сумщини — переважно полтавського типу. Вишивка білими нитками гладдю, вирізуванням, набируванням, використання різних видів мережок. Характерні тут також багатоколірні візерунки. Це ніжне вишиття дрібним хрестиком і напівхрестиком, а також рельєфне грубою ниткою. Вишивали геометричні та рослинно-геометризовані взори. Серед зооморфних мотивів переважали птахи: орли, лебеді, качки, голуби.

Донецька область Тама кольорів тепла вирізняє донецьку вишивку від інших. В ній багато сонця. В ній більше червоного, ніж чорного. Орнаменти яскраві, чорно-червоні на світлому (білому) тлі. Якщо були рослинні мотиви — то це пишні квіти, цілі букети і дерева. Зображали й птахів. (На весільних рушниках, наприклад, птахи сприймаються як елемент чарівності, казковості). На Донеччині вишивали різними техніками, окрім хіба що яворівки і низинки. Кольори ниток, якими вишивали жіночі й чоловічі сорочки — традиційно червоний, чорний і білий. Оздоблювали рукави, рідше коміри та поділ.

Луганська область. Сорочку, переважно полтавського типу, оздоблювали по нижньому краю плетеною "мережкою". Своєрідність вишивки закладена у багатоколірних орнаментах, виконаних дрібним хрестиком та півхрестиком, іноді грубою ниткою. Домінують геометричні та рослинно-геометричні візерунки. Тут сміливо поєднували червоний колір з блакитним.

АРК Крим. Кримські татарки теж любили вишивати. Природно, що їхня вишивка відрізняється від більшості типових на материковій Україні. Важливими тут є контрасти (які можна побачити й на народному верхньому одязі). Вони часто використовують квітчасті орнаменти з ніжними кольорами, правильно підбираючи кожну квітку.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

